

M10) ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΛΑΣΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΜΑΤΩΝ

Για την καταπολέμηση των παραχαράξεων του ευρώ λειτουργούν:

► το Κέντρο Ανάλυσης Πλαστών Τραπεζογραμμάτων (ΚΑΠΤ, Counterfeit Analysis Centre (CAC)) για να ενοποιήσει την τεχνική ανάλυση των στοιχείων που αναφέρονται σε πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ. Έχει έδρα την ΕΚΤ στη Φραγκφούρτη και άρχισε να λειτουργεί στις αρχές του 2002. Είναι υπεύθυνο για την ταξινόμηση των νέων πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ που λαμβάνονται από τα Εθνικά Κέντρα Ανάλυσης. Αναλύει ιδιαίτερα παραχαράξεις που θεωρούνται επικίνδυνες είτε λόγω του σημαντικού αριθμού αυτών ή επειδή η ποιότητά τους είναι απογοητευτική. Στελεχώνεται με ειδικούς στην καταπολέμηση των παραχαράξεων, ειδικευμένους τεχνικούς και διοικητικό προσωπικό.

► η Βάση Δεδομένων Πλαστών Τραπεζογραμμάτων (ΒΔΠΤ, Counterfeit Currency Database, (CCD)) με έδρα την ΕΚΤ όπου καταχωρούνται όλες οι νέες περιπτώσεις πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ. Μια πρώτη έρευνα και ταξινόμηση των πλαστών γίνεται από τα Εθνικά Κέντρα Ανάλυσης τα οποία στη συνέχεια αποστέλλουν στη Φραγκφούρτη τα σχετικά στοιχεία. Το CAC προβαίνει στην τελική επεξεργασία και ταξινόμηση και τα στοιχεία καταχωρούνται στο CCD. Όλα τα στοιχεία αυτού είναι διαθέσιμα στην ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Το CAC συνεργάζεται με τις Αστυνομίες των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, την Europol, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Interpol. Είναι επιθυμητή η συνεργασία των αρμόδιων αρχών όχι μόνο των κρατών μελών εκτός ζώνης ευρώ αλλά και των κρατών εκτός Ε.Ε διότι το ευρώ σαν διεθνές νόμισμα κυκλοφορεί και έξω από τα όρια της Ευρωζώνης

► το Σύστημα Παρακολούθησης Πλαστών Νομισμάτων (ΣΠΠΝ, Counterfeit Monitoring System, CMS) που περιλαμβάνει το ευρωπαϊκό δίκτυο των Εθνικών Κέντρων Ανάλυσης (ΕΚΑ, NAC) και τη Βάση Δεδομένων Πλαστών Τραπεζογραμμάτων (ΒΔΠΤ, CCD). Τα συστήματα αυτά συνδέονται μεταξύ τους με μία βάση μέσω του Internet.

Σε κάθε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ λειτουργεί με την ευθύνη της Αστυνομίας:

► το Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης (ΕΚΑ, National Analysis Centre NAC) στο οποίο διαβιβάζονται όλα τα πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ για ανάλυση και πρώτη ταξινόμηση. Αυτό με τη σειρά του αποστέλλει στο Κέντρο Ανάλυσης Πλαστών Τραπεζογραμμάτων (ΚΑΠΤ) τις πιο σημαντικές περιπτώσεις πλαστών τραπεζογραμμάτων συνοδευόμενες από σχετική αναφορά. Το Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης συνεργάζεται στενά με την εθνική κεντρική τράπεζα η οποία του διαβιβάζει όλα τα πλαστά τραπεζογραμμάτια

► το Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης Κερμάτων (ΕΚΑΚ, National Analysis Centre for Coins, NACC) στο οποίο παραδίδονται τα παραχαραγμένα κέρματα για ανάλυση και στη συνέχεια για παράδοση στο ETSC (βλέπε επόμενη παράγραφο).

Για τα κέρματα έχει ιδρυθεί:

► το Ευρωπαϊκό Τεχνικό και Επιστημονικό Κέντρο (ΕΤΕΚ, European Technical and Scientific Centre, ETSC) με έδρα το Νομισματοκοπείο του Υπουργείου Οικονομικών της Γαλλίας στο Πεσάκ. Εκεί συγκεντρώνονται και ταξινομούνται τα παραχαραγμένα κέρματα που αποστέλλονται από τα εθνικά κέντρα ανάλυσης. Αναλύει ιδιαίτερα παραχαράξεις που θεωρούνται επικίνδυνες είτε λόγω του σημαντικού αριθμού αυτών ή επειδή η ποιότητά τους είναι απογοητευτική.

► Στη Διεύθυνση Ταμείων της Τράπεζας της Ελλάδος λειτουργεί το Εθνικό Κέντρο Καταπολέμησης της Παραχάραξης (National Counterfeit Centre-NCC). Έχει την ευθύνη του αποκλειστικού συντονισμού των κέντρων που λειτουργούν στην Ελλάδα και τη σύνδεση με τα ευρωπαϊκά κέντρα πλαστών νομισμάτων.

► Η ΕΚΤ συμφώνησε να συσταθεί υπό την αιγίδα των διοικητών των κεντρικών τραπεζών της Ομάδας των 10 (G10 Governors) το Διεθνές Κέντρο για την Αποτροπή των Παραχαράξεων (International Counterfeit Deterrence Centre, ICDC) αποτελούμενο από προσωπικό της ΕΚΤ

και στελέχη άλλων κεντρικών τραπεζών. Είναι ο φορέας τεχνικής υποστήριξης για τη διεθνή κοινότητα και ο τόπος διεθνών επαφών για το συντονισμό σε διεθνές επίπεδο του αγώνα κατά των παραχαράξεων ενώ πραγματοποιεί επιπρόσθετα ελέγχους σε φωτοτυπικά μηχανήματα προκειμένου να διαπιστωθεί εάν φέρουν μηχανισμό που συμβάλλει στην αποτροπή των παραχαράξεων.

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (ΕΚΤ) ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΑΡΑΞΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΕΥΡΩ

Κάθε εξάμηνο η ΕΚΤ εκδίδει ενημερωτικό απολογιστικό δελτίο με τον αριθμό των πλαστών τραπεζογραμματίων ευρώ που εντοπίστηκαν και παρέχει οδηγίες προς τους πολίτες για τις μεθόδους ανίχνευσης των πλαστών.

A) Πρώτο Εξάμηνο του 2002

Στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2002 (δηλ. από τη στιγμή που τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα ευρώ τέθηκαν για πρώτη φορά σε κυκλοφορία) καταγράφηκαν **21.965 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ**. Ο αριθμός αυτός αντιπροσώπευε ποσοστό κατώτερο από το 7% του συνολικού αριθμού πλαστών εθνικών νομισμάτων που είχαν καταγράψει οι εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ κατά την ίδια περίοδο το 2001. Στο πλαίσιο αυτό, το φαινόμενο της παραχάραξης του ευρώ ήταν περιορισμένο, αν και η σχετική δραστηριότητα φάνηκε να αυξάνεται ελαφρώς. Η ανάλυση των στοιχείων κατά χώρα δεν κρίνεται σκόπιμη, αφού η διασυνωριακή «μετανάστευση» των τραπεζογραμματίων (και, επόμενα, των πλαστών) είναι σήμερα πολύ μεγαλύτερη σε σύγκριση με το παρελθόν.

Το ευρώ – τόσο τα τραπεζογραμμάτια όσο και τα κέρματα – φέρει ποικίλα χαρακτηριστικά με σκοπό την αποτροπή της παραχάραξης. Ωστόσο, θα πρέπει να αποφευχθεί ο εφησυχασμός όσον αφορά την κατάσταση που παρουσιάζει η δραστηριότητα παραχάραξης του ευρώ. Το Ευρωσύστημα (δηλ. η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών της ζώνης του ευρώ) εξακολουθεί να παρακολουθεί εντατικά τις εξελίξεις. Ειδικότερα: Α) συνεργάζεται στενά με τις εθνικές αστυνομικές δυνάμεις, μέσω της Ευροπόλ, για να ενισχύσει τις προσπάθειες εντοπισμού εγκλημάτων που συνδέονται με την παραχάραξη και υποστηρίζει τη σθεναρή δίωξη όσων παράγουν πλαστά νομίσματα, χειρίζονται συνειδητά πλαστά νομίσματα ή τα χρησιμοποιούν με σκοπό την εξαπάτηση Β) έχει ιδρύσει στην ΕΚΤ το Κέντρο Ανάλυσης Πλαστών Τραπεζογραμματίων (ΚΑΠΤ), το οποίο συντονίζει την ανάλυση όλων των πλαστών τραπεζογραμματίων, είτε σε εθνικό επίπεδο είτε σε επίπεδο Ε.Ε, με βάση την ποιότητα, την ποσότητα και τον τρόπο διανομής. Επιπλέον, το ΚΑΠΤ είναι αρμόδιο για τη διαχείριση μιας κοινής βάσης δεδομένων, στην οποία εισάγονται στοιχεία από τις αναλύσεις πλαστών τραπεζογραμματίων και κερμάτων. Όλες οι αρχές της Ε.Ε που συμμετέχουν στην καταπολέμηση της παραχάραξης χρησιμοποιούν την εν λόγω βάση δεδομένων. Το ΚΑΠΤ αναλύει και επεξεργάζεται επίσης το μικρό αριθμό πλαστών τραπεζογραμματίων που εντοπίζονται σε χώρες εκτός Ε.Ε. Η ποιότητα των πλαστών τραπεζογραμματίων ευρώ είναι σε γενικές γραμμές χαμηλή. Με ελάχιστες εξαιρέσεις (κυρίως όσον αφορά τα τραπεζογραμμάτια των 50 ευρώ), η παραχάραξη πραγματοποιείται από «ερασιτέχνες». Λόγω της χαμηλής τους ποιότητας, καθώς και -στη συγκεκριμένη περίπτωση- του αυξημένου ενδιαφέροντος που δείχνει το κοινό, τα πλαστά τραπεζογραμμάτια δεν «κυκλοφορούν» όπως τα γνήσια: από τη στιγμή που τίθενται σε κυκλοφορία, δεν αργούν να εντοπιστούν. Πράγματι, από τα 21.965 πλαστά τραπεζογραμμάτια που εντοπίστηκαν στο πρώτο εξάμηνο του 2002, προκύπτει ότι κυκλοφορούσαν κατά μέσο όρο 121 πλαστά τραπεζογραμμάτια ημερησίως. Συνεπώς, αν ληφθεί υπόψη ότι τα γνήσια τραπεζογραμμάτια ευρώ σε κυκλοφορία στο τέλος Ιουνίου 2002 ανέρχονταν σε 7,2 δισεκατομμύρια, τότε μόλις ένα πλαστό τραπεζογραμμάτιο ημερησίως αναλογούσε σε 59 εκατομμύρια γνήσια τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία. Πάντως, οι παραχαράκτες φαίνεται ότι προτιμούν το τραπεζογραμμάτιο των 50 ευρώ λόγω της αξίας του αλλά και της ευρείας κυκλοφορίας του.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση των πλαστών τραπεζογραμματίων κατά ονομαστική αξία για το πρώτο εξάμηνο του 2002:

A' εξάμηνο 2002	€ 5	€ 10	€ 20	€ 50	€ 100	€ 200	€ 500	Σύνολο
Ποσότητα	309	1.210	3.323	14.307	2.261	518	37	21.965
Ποσοστό (%)	2	6	15	65	10	2	0	100

Ακόμη σπανιότερο είναι το φαινόμενο των πλαστών κερμάτων. Μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί μόλις 68 πλαστά κέρματα, αν και είναι γνωστό ότι το κοινό τείνει να απαλλάσσεται από τέτοιου είδους κέρματα χωρίς να τα αναφέρει στις αρμόδιες αρχές, λόγω της χαμηλής τους αξίας. Η ανάλυση των πλαστών κερμάτων συντονίζεται από το Ευρωπαϊκό Τεχνικό και Επιστημονικό Κέντρο, το οποίο ιδρύθηκε από τα κράτη μέλη της Ε.Ε στο γαλλικό νομισματοκοπείο του Pessac και τελεί υπό τη διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ΕΚΤ εξέφρασε την ικανοποίησή της στο κοινό για την ανταπόκρισή του στις εκστρατείες ενημέρωσης του Ευρωσυστήματος, καθώς και για την αποδοχή και το ενδιαφέρον που έδειξε για το νέο του νόμισμα. Οι τρεις μέθοδοι εξακρίβωσης της γνησιότητας των τραπεζογραμμάτων (οπτικός έλεγχος - έλεγχος με την αφή - εξέταση υπό γωνία), έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές για τον εντοπισμό πλαστών τραπεζογραμμάτων. Η συνεχής επαγρύπνηση και η τακτική εφαρμογή των τριών προαναφερόμενων μεθόδων με σκοπό την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη είναι προς το συμφέρον κάθε πολίτη.

Δεύτερο Εξάμηνο του 2002

Στη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου του 2002, το Ευρωσύστημα εντόπισε και απέσυρε από την κυκλοφορία συνολικά **145.153 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ** - έναντι των 21.965 πλαστών τραπεζογραμμάτων που είχαν αποσυρθεί στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου - αριθμός εξαιρετικά χαμηλός που οφειλόταν στο γεγονός ότι το νέο νόμισμα είχε μόλις κυκλοφορήσει, ενώ ποικίλες εκστρατείες ενημέρωσης για τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα ευρώ είχαν πραγματοποιηθεί το 2001 και τους πρώτους μήνες του 2002 με αποτέλεσμα η επαγρύπνηση των καταναλωτών να κυμαινόταν σε υψηλά επίπεδα. Μολονότι ο συνολικός αριθμός των πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ που καταγράφηκαν το δεύτερο εξάμηνο του 2002 αυξήθηκε, δεν παύει να αντιπροσωπεύει για το σύνολο του έτους λιγότερο από το ένα τέταρτο του συνόλου των πλαστών εθνικών τραπεζογραμμάτων που είχαν καταγραφεί από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ το 2001. Επιπλέον, η ΕΚΤ ενημερώθηκε για την ύπαρξη 414 πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ σε χώρες οι οποίες δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ. Ωστόσο, η έκταση της παραχάραξης των τραπεζογραμμάτων ευρώ ήταν πολύ περιορισμένη, αν λάβουμε υπόψη ότι στα τέλη του 2002 κυκλοφορούσαν περίπου 8,2 δισεκατομμύρια γνήσια τραπεζογραμμάτια ευρώ. Τα πλαστά τραπεζογραμμάτια εντοπίζονται γρήγορα λόγω της γενικά χαμηλής τους ποιότητας και του αυξημένου ενδιαφέροντος που δείχνει το κοινό. Για κάθε ένα εκατομμύριο γνήσια τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία καταγράφηκαν μόλις 20 πλαστά τραπεζογραμμάτια περίπου.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση των πλαστών τραπεζογραμμάτων κατά ονομαστική αξία για το δεύτερο εξάμηνο του 2002:

B' εξάμηνο 2002	€ 5	€ 10	€ 20	€ 50	€ 100	€ 200	€ 500	Σύνολο
Ποσότητα	730	1.898	11.522	121.826	8.046	1.007	124	145.153
Ποσοστό(%)	0,5	1,3	7,9	83,9	5,6	0,7	0,1	100

Ο αριθμός των πλαστών κερμάτων ήταν επίσης πολύ μικρός. Η κατάρτιση στατιστικών στοιχείων όσον αφορά τα κέρματα εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ΕΚΤ συνέχιζε να ενθαρρύνει το κοινό ώστε να βρίσκεται σε επαγρύπνηση για να μπορεί να εντοπίζει τα πλαστά τραπεζογραμμάτια και κέρματα. Από αυτή την άποψη, οι τρεις μέθοδοι εξακρίβωσης της γνησιότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ (οπτικός έλεγχος - έλεγχος με την αφή - εξέταση υπό γωνία) έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές για τον εντοπισμό των πλαστών τραπεζογραμματίων.

Πρώτο Εξάμηνο του 2003

Το πρώτο εξάμηνο του 2003, αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία **230.534 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ** (στον αριθμό αυτό συμπεριλαμβάνονται τραπεζογραμμάτια που εντοπίστηκαν σε χώρες τόσο εντός όσο και εκτός της ζώνης του ευρώ), έναντι των 145.153 πλαστών τραπεζογραμματίων που είχαν αποσυρθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2002. Όπως ήταν αναμενόμενο, ο αριθμός των πλαστών τραπεζογραμματίων ευρώ αυξήθηκε μετά την εισαγωγή στην κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων ευρώ. Ωστόσο, τους τελευταίους μήνες, ο ρυθμός αύξησης των πλαστών τραπεζογραμματίων άρχισε να σταθεροποιείται, ιδίως χάρη στις επιτυχημένες προσπάθειες της αστυνομίας. Παρ' όλο που ο αριθμός αυτός είναι πολύ μικρός, δεδομένου ότι έχουν τεθεί στην κυκλοφορία περίπου 8 δισεκατομμύρια γνήσια τραπεζογραμμάτια, ζητείται από το κοινό να εξακολουθεί να είναι επιφυλακτικό. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση των πλαστών τραπεζογραμματίων κατά ονομαστική αξία για το πρώτο εξάμηνο του 2003:

A' εξάμηνο 2003	€ 5	€ 10	€ 20	€ 50	€ 100	€ 200	€ 500	Σύνολο
Ποσότητα	844	2 543	54 285	152 072	14 839	5 516	435	230 534
Ποσοστό %	0,3	1,1	23,5	66	6,5	2,4	0,2	100

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο αριθμός των πλαστών κερμάτων έχει παραμείνει χαμηλός. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι αρμόδια για την κατάρτιση στατιστικών στοιχείων όσον αφορά τα κέρματα. Το 2001 η ΕΚΤ συνήψε συμφωνία συνεργασίας με την Eurgorol για την καταπολέμηση της παραχάραξης, ενώ διαπραγματεύθηκε τη σύναψη παρόμοιων συμφωνιών με την Interpol και τις κεντρικές τράπεζες των δέκα χωρών που εντάσσονται από 1.5.2004 στην Ε.Ε.

Δεύτερο Εξάμηνο του 2003

Το δεύτερο εξάμηνο του 2003 αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία **311.925 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ** συνολικά. (Στον αριθμό αυτό συμπεριλαμβάνονται τραπεζογραμμάτια που εντοπίστηκαν σε χώρες τόσο εντός όσο και εκτός της ζώνης του ευρώ.)

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται ανάλυση των πλαστών τραπεζογραμματίων κατά ονομαστική αξία για το δεύτερο εξάμηνο του 2003:

B' εξάμηνο 2003	€ 5	€ 10	€ 20	€ 50	€ 100	€ 200	€ 500	Σύνολο
Ποσότητα	2.365	2.792	95.233	162.774	39.736	8.510	515	311.925

Ποσοστό %	0,8	0,9	30,5	52,2	12,7	2,7	0,2	100

Το σύνολο αντιπροσωπεύει αύξηση κατά 30% σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2003, όταν ο ρυθμός αύξησης έναντι του προηγούμενου εξαμήνου ανερχόταν στο 59%.

Ο συνολικός αριθμός πλαστών τραπεζογραμμάτων που αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2003 (551.287) ήταν χαμηλότερος κατά 20% περίπου από το συνολικό αριθμό πλαστών τραπεζογραμμάτων των εθνικών νομισμάτων που είχαν καταγράψει οι εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ το 2001.

Τα πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ μπορούν, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, να αναγνωριστούν εύκολα με τις τρεις μεθόδους που περιγράφονται στο ενημερωτικό υλικό του Ευρωσυστήματος (οπτικός έλεγχος, έλεγχος με την αφή, εξέταση υπό γωνία). Ένας άλλος τρόπος επαλήθευσης της γνησιότητας ενός ύποπτου τραπεζογραμματίου είναι η σύγκρισή του με ένα 100% γνήσιο τραπεζογραμμάτιο.

Η ΕΚΤ συνεργάζεται πολύ στενά με την Europol, την Interpol και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την καταπολέμηση της παραχάραξης. Οποιοσδήποτε εντοπίσει πλαστό τραπεζογραμμάτιο θα πρέπει να το προσκομίσει στην αστυνομία ή στην κεντρική τράπεζα, δίνοντας όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για τις συνθήκες απόκτησής του.

Για να γίνει πλήρως κατανοητή η έκταση του φαινομένου της παραχάραξης πρέπει να δοθούν τα ακόλουθα στοιχεία: περίπου 9 δισεκατομμύρια (γνήσια) τραπεζογραμμάτια ευρώ βρίσκονται σε κυκλοφορία και σχεδόν 120 δισεκατομμύρια συναλλαγές σε μετρητά διενεργούνται σε ετήσια βάση με τραπεζογραμμάτια ευρώ.

Πρώτο Εξάμηνο του 2004

Το πρώτο εξάμηνο του 2004 αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία **307.223 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ** συνολικά. Η ποσότητα αυτή είναι ανάλογη με την ποσότητα πλαστών τραπεζογραμμάτων που εντοπίστηκαν το δεύτερο εξάμηνο του 2003 (σχεδόν 312.000).

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα πλαστά τραπεζογραμμάτια κατά ονομαστική αξία το πρώτο εξάμηνο του 2004:

A' εξάμηνο 2004	€ 5	€ 10	€ 20	€ 50	€ 100	€ 200	€ 500	Σύνολο
Ποσότητα	3.258	7.955	86.671	133.921	65.393	8.889	1.136	307.223
Ποσοστό %	1,0	2,6	28,2	43,6	21,3	2,9	0,4	100%

Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να εξετάζονται σε σχέση με τον αριθμό των γνήσιων τραπεζογραμμάτων σε κυκλοφορία (εννέα δισεκατομμύρια περίπου). Η σύγκριση στοιχείων μεταξύ πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ και άλλων πλαστών νομισμάτων μπορεί να είναι παραπλανητική, καθώς τα άλλα νομίσματα διαφέρουν (ή διέφεραν) ως προς την ονομαστική αξία, τις συνθήκες κυκλοφορίας και την ποσότητά τους. Η διενέργεια ιστορικής σύγκρισης έχει πολύ μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι τα τραπεζογραμμάτια ευρώ βρίσκονται ήδη σε κυκλοφορία πλέον των δύο ετών.

Δεύτερο Εξάμηνο του 2004

Το δεύτερο εξάμηνο του 2004, αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία **287.000 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ** συνολικά, τόσο στη ζώνη του ευρώ όσο και σε χώρες εκτός ζώνης ευρώ. Η ποσότητα αυτή είναι ανάλογη με την ποσότητα πλαστών τραπεζογραμματίων που εντοπίστηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2004 (περίπου 307.000). Επόμενα, η συνολική ποσότητα για το 2004 ήταν περίπου 594.000 πλαστά τραπεζογραμμάτια. Μολονότι παρατηρείται αύξηση κατά 8% περίπου σε σχέση με τα στοιχεία για το 2003, η πρόσφατη τάση είναι καθοδική.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα πλαστά τραπεζογραμμάτια κατά ονομαστική αξία το δεύτερο εξάμηνο του 2004:

B' εξάμηνο 2004	€ 5	€ 10	€ 20	€ 50	€ 100	€ 200	€ 500	Σύνολο
Ποσοστό %	1	5	24	48	17	4	1	100%

Πρώτο Εξάμηνο του 2005

Το πρώτο εξάμηνο του 2005, αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία **293.000 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ**. Η ποσότητα αυτή είναι σε μεγάλο βαθμό ανάλογη με την ποσότητα πλαστών τραπεζογραμματίων που εντοπίστηκαν το δεύτερο εξάμηνο του 2004, η οποία αντιστοιχούσε σε 287.000 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ, αλλά είναι μικρότερη από την ποσότητα των 307.000 πλαστών τραπεζογραμματίων ευρώ που εντοπίστηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2004. Οι ποσότητες αυτές θα πρέπει ωστόσο να εξετάζονται σε σχέση με τον αριθμό των γνήσιων τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία (περίπου 9 δισεκατομμύρια). Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα ποσοστά των πλαστών τραπεζογραμματίων κατά ονομαστική αξία:

	€5	€10	€20	€50	€100	€200	€500
Ανάλυση κατά ονομαστική αξία	1%	6%	16%	62%	9%	5%	1%

Οι παραχαράκτες φαίνεται ότι έχουν σαν στόχο το τραπεζογραμμάτιο των 50 ευρώ: η τάση αυτή εντατικοποιήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2005, με αποτέλεσμα τα τραπεζογραμμάτια των 50 ευρώ να αντιστοιχούν στο 62% του συνόλου των πλαστών τραπεζογραμματίων. Αντίστοιχα, η προτίμηση των παραχαρακτών στα τραπεζογραμμάτια των 20 και των 100 ευρώ ήταν πολύ μικρότερη.

Το 97% των πλαστών τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία εντοπίστηκε στη ζώνη του ευρώ. Το 2% προήλθε από άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε εκτός της ζώνης του ευρώ και το υπολειπόμενο 1% από τον "υπόλοιπο κόσμο".

Δεύτερο Εξάμηνο του 2005

Το δεύτερο εξάμηνο του 2005, αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία συνολικά **286.000 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ**. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα ποσοστά των πλαστών τραπεζογραμματίων κατά ονομαστική αξία το δεύτερο εξάμηνο του 2005:

:

	€5	€10	€20	€50	€100	€200	€500
Ανάλυση κατά ονομαστική αξία	1%	6%	28%	56%	5%	2%	2%

Τα τραπεζογραμμάτια των 50 ευρώ παρουσίαζαν πάντοτε τα υψηλότερα ποσοστά πλαστών. Όμως, στη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2005 σημειώθηκε σημαντική αύξηση του ποσοστού των πλαστών τραπεζογραμμάτων των 20 ευρώ (από 16% σε 28% σε σύγκριση με το Α' εξάμηνο του 2005) και αντίστοιχη μείωση των ποσοστών των πλαστών τραπεζογραμμάτων των 50 (από 62% σε 56%) και των 100 ευρώ (από 9% σε 5%). Επόμενα, το δεύτερο εξάμηνο του 2005, τα τραπεζογραμμάτια των 20 και των 50 ευρώ μαζί αντιστοιχούσαν στο 84% του συνόλου των πλαστών τραπεζογραμμάτων που εντοπίστηκαν σε κυκλοφορία.

Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να εξετάζονται σε σχέση με τη σταδιακή αύξηση του αριθμού των γνήσιων τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία (10,4 δισεκατομμύρια στο τέλος του 2005). Δεν υπήρξε, επίσης, σημαντική μεταβολή στο συνολικό τρόπο κατανομής: όπως και τα προηγούμενα εξάμηνα, το 97% των πλαστών τραπεζογραμμάτων σε κυκλοφορία εντοπίστηκε στη ζώνη του ευρώ, ένα επιπλέον 1% προήλθε από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ εκτός της ζώνης του ευρώ και ένα 2% από τον "υπόλοιπο κόσμο", κύρια από χώρες που γειτνιάζουν με την ΕΕ.

Πρώτο Εξάμηνο του 2006

Το πρώτο εξάμηνο του 2006 αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία **300.000 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ** συνολικά. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα πλαστά τραπεζογραμμάτια κατά ονομαστική αξία:

	€5	€10	€20	€50	€100	€200	€500
Ανάλυση κατά ονομαστική αξία	1%	4%	44%	36%	12%	2%	1%

Μέχρι το τέλος του προηγούμενου έτους, τα τραπεζογραμμάτια των 50 ευρώ παρουσίαζαν πάντοτε τα υψηλότερα ποσοστά πλαστών. Ωστόσο, στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2006, το ποσοστό των πλαστών τραπεζογραμμάτων των 20 ευρώ αυξήθηκε περαιτέρω, ενώ αντίστοιχα μειώθηκε το ποσοστό των πλαστών τραπεζογραμμάτων των 50 ευρώ. Τα τραπεζογραμμάτια των 20 ευρώ παρουσιάζουν σήμερα τα υψηλότερα ποσοστά πλαστών. Μεταξύ Ιανουαρίου-Ιουνίου 2006, **τα τραπεζογραμμάτια των 20 και των 50 ευρώ μαζί αντιστοιχούσαν στο 80% του συνόλου των πλαστών τραπεζογραμμάτων** που εντοπίστηκαν σε κυκλοφορία. Σε σύγκριση με το δεύτερο εξάμηνο του 2005, το ποσοστό των πλαστών τραπεζογραμμάτων των 100 ευρώ αυξήθηκε ελαφρά, στο 12% του συνόλου.

★ Το επίπεδο των πλαστών τραπεζογραμμάτων έχει παραμείνει σταθερό για περισσότερα από δύο χρόνια, σύμφωνα με τα εξαμηνιαία στοιχεία που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Χρονική περίοδος	2003/1	2003/2	2004/1	2004/2	2005/1	2005/2	2006/1
Αριθμός πλαστών τραπ/τίων	231.000	312.000	307.000	287.000	293.000	286.000	300.000

Τα ανωτέρω στοιχεία πρέπει να εξετάζονται πάντα σε σχέση με τη σταδιακή αύξηση του αριθμού των γνήσιων τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία (κατά μέσο όρο 10,1 δισεκατομμύρια κατά το πρώτο εξάμηνο του 2006). Η μεγάλη πλειονότητα (98%) των πλαστών τραπεζογραμμάτων που εντοπίζονται εμφανίζονται σε χώρες της ζώνης του ευρώ. Περίπου 1% προήλθε από κράτη μέλη της ΕΕ εκτός της ζώνης του ευρώ και περίπου 1% από κράτη εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεύτερο Εξάμηνο του 2006

Το δεύτερο εξάμηνο του 2006, αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία συνολικά **265.000 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ**. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα πλαστά τραπεζογραμμάτια κατά ονομαστική αξία:

	€5	€10	€20	€50	€100	€200	€500
Ανάλυση κατά ονομαστική αξία	1%	3%	36%	31%	24%	3%	2%

Το τραπεζογραμμάτιο των 20 ευρώ εξακολουθεί να παρουσιάζει τα υψηλότερα ποσοστά πλαστών, ενώ ακολουθούν το τραπεζογραμμάτιο των 50 ευρώ και των 100 ευρώ. Μεταξύ Ιουλίου-Δεκεμβρίου 2006, αυτές οι τρεις ονομαστικές αξίες αντιστοιχούσαν σε άνω του 90% όλων των πλαστών τραπεζογραμμάτων που έχουν εντοπιστεί σε κυκλοφορία.

★ Το επίπεδο των πλαστών τραπεζογραμμάτων έχει κυμανθεί ελάχιστα μόνο τα τελευταία τρία χρόνια, σύμφωνα με τα εξαμηνιαία στοιχεία που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Χρονική περίοδος	2003/1	2003/2	2004/1	2004/2	2005/1	2005/2	2006/1	2006/2
Αριθμός πλαστών τραπ/τίων	231.000	312.000	307.000	287.000	293.000	286.000	300.000	265.000

Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να εξετάζονται σε σχέση με τη σταδιακή αύξηση του αριθμού των γνήσιων τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία (κατά μέσο όρο 10,6 δισεκατομμύρια κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2006). Η μεγάλη πλειονότητα (98%) των πλαστών τραπεζογραμμάτων που εντοπίζονται εξακολουθούν να εμφανίζονται σε χώρες της ζώνης

του ευρώ. Το δεύτερο εξάμηνο του 2006, σχεδόν 1% προήλθε από κράτη μέλη της ΕΕ εκτός της ζώνης του ευρώ και 1% από άλλα μέρη του κόσμου.

ΤΑ ΠΑΡΑΧΑΡΑΓΜΕΝΑ ΚΕΡΜΑΤΑ

Το **2004**, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τριπλασιάστηκε ο αριθμός των παραχαραγμένων κερμάτων ευρώ. Συγκεκριμένα, εντοπίστηκαν **74.564 παραχαραγμένα κέρματα ευρώ έναντι 26.191 το 2003 και 2.339 το 2002**. Από αυτά 64.603 ήταν κέρματα των 2 ευρώ. Η όψη του γερμανικού κέρματος ήταν η πλέον παραχαραχθείσα και ακολουθούν οι όψεις του γαλλικού, του ισπανικού και του βελγικού κέρματος. Αντίθετα, η όψη του κέρματος της Ελλάδος και του Λουξεμβούργου ήταν αυτές που εντοπίστηκαν οι λιγότερες παραχαράξεις. Υπενθυμίζεται ότι κυκλοφορούσαν 55 δισεκατομμύρια κέρματα ευρώ και επόμενα ο αριθμός των πλαστών ήταν εξαιρετικά χαμηλός.

Το **2005**, ο αριθμός των αποσυρθέντων αυξήθηκε σε περίπου **96.000 παραχαραγμένα κέρματα ευρώ**. Ο αριθμός αυτός ήταν κατά τι μικρότερος των εθνικών νομισμάτων που αποσύρονταν από την κυκλοφορία λόγω πλαστότητας πριν από την εισαγωγή του ευρώ. Εν τούτοις, εάν συγκριθεί με τον μεγαλύτερο αριθμό κυκλοφορούντων κερμάτων ευρώ (63.000.000) σε σχέση με το σύνολο σε κυκλοφορία των εθνικών νομισμάτων, αναλογικά είναι πολύ μικρότερος. Επιπρόσθετα, κατασχέθηκαν από τις αστυνομικές αρχές πριν να κυκλοφορήσουν 3.557 παραχαραγμένα κέρματα ευρώ. Το 2005, ανακαλύφθηκαν και καταστράφηκαν τρία παράνομα νομισματοκοπεία που παρήγαγαν πλαστά κέρματα ευρώ, ανά ένα στην Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Βουλγαρία, ενώ συνολικά 11 παράνομα νομισματοκοπεία εντοπίστηκαν και καταστράφηκαν από την εισαγωγή του ευρώ (1.1.2002) μέχρι το τέλος του 2005.

Παραχαραγμένα κέρματα των 50 λεπτών και του 1 και 2 ευρώ την περίοδο 2002 - 2005				
	50 λεπτά	1 ευρώ	2 ευρώ	Σύνολο
2002	28	1.281	1.030	2.339
2003	185	6.318	19.688	26.191
2004	858	9.103	64.603	74.564
2005	3.535	12.473	79.951	95.959
Σύνολο	4.606	29.175	165.272	199.053